

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00540/8/2020-03
Датум: 14. 10. 2021. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ
ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

ПРИМЉЕНО: 22. 11. 2021.		
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог
	30 / 225	

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 14. 10. 2021. године, донела је

О Д Л У К У
о акредитацији студијског програма
Основних академских студија (ОАС) – Логопедија

Утврђује се да Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, ПИБ: 101621989, Матични број: 07017766, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Основних академских студија (ОАС) – Логопедија**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука и научне области Специјална едукација и рехабилитација за упис **50 (педесет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

Образложење

Високошколска установа Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Високог Стевана бр. 2, је дана 27. 11. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Основних академских студија (ОАС) – Логопедија** (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00540/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно

поље Друштвено-хуманистичких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној 21. 01. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 25. 01. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 08. 09. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној дана 14. 10. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Основних академских студија (ОАС) – Логопедија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичких наука.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Сл. гласник РС” бр. 13/19, 1/21, 19/21) дана 27. 11. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

Стандард 1: Структура студијског програма

Основне академске студије студијског програма Логопедија трају четири године, са укупно 240 ЕСПБ, 60 ЕСПБ по години, што је у складу са законима који уређују високо школство у Републици Србији. Бодовна вредност сваког предмета и стручне праксе утврђена је на основу фонда часова и предвиђених обавеза студената, и креће се од 3 до 9 ЕСПБ. Укупан број часова активне наставе на студијском програму износи 2655, а годишња оптерећеност студената варира од 630 часова до 720 часова. Високошколска установа је доставила као прилог за овај стандард адресу веб странице установе.

У оквиру овог студијског програма постоји укупно 57 наставних предмета, од којих студент слуша 45 предмета: 33 обавезних и 12 изборних. Након завршетка основних академских студија, студент стиче звање **дипломирани логопед**. Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

Као што је наведено у извештају о самовредновању, на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију за обезбеђење квалитета нормативно су задужени наставници и сарадници, ненаставно особље, студенти, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета рада, Наставно-научно веће, Веће за мастер, специјалистичке и докторске студије, Изборно веће, органи управљања и вођења послова. Факултет формира Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета рада коју нормативно чине представници наставног особља, ненаставног особља и студената. Надлежност и начин рада Комисије, њен састав

и начин избора утврђени су Статутом Факултета, Стратегијом обезбеђивања квалитета, Правилником о обезбеђењу квалитета рада Факултета и Одлуком о образовању Комисије. Чланове Комисије именује Наставно-научно веће, а председника Комисије именује Наставно-научно веће на предлог декана.

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија. Квалитет овог и других студијских програма обезбеђује се сталним праћењем њихових циљева, структуре, оптерећености студената, осавремењивањем њихових садржаја, оцењивањем од стране студената и њихових послодаваца као и на друге начине.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 2: *Сврха студијског програма*

Увидом у документацију коју је Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију доставио, сврха студијског програма Логопедија је образовање студената у области поремећаја говора, језика и комуникације, које обезбеђује успешно обављање професионалних задатака у логопедији кроз развој сопственог система обезбеђења квалитета. На овом програму, студенти би требало да стекну знање и вештине које омогућавају да по завршеним студијима упишу мастер академске студије као наставак свог академског образовања.

Као што је наведено у извештају о резултатима самовредновања, дипломирани логопед оспособљен је за превенцију, рану детекцију и препознавање карактеристика говорних и језичких поремећаја, учествује у адаптацији и изради тест мерних инструмената за процену говорних и језичких способности код деце и одраслих, одређује облик и тежину говорних и језичких поремећаја. Такође дипломирани логопед је оспособљен за диференцирање примарног поремећаја од сродних поремећаја, за примену мера рехабилитације деце и одраслих са говорним, језичким и комуникацијским способностима, коришћење савремене асистивне технологије у раду са овом популацијом и вођење одговарајуће документације.

Сврха студијског програма је јасно и недвосмислено постављена и у складу је са основним задацима и циљевима високошколске установе. Такође, сврха програма је у складу са законским и подзаконским актима који се примењују у Републици Србији у области високог образовања.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 3: *Циљеви студијског програма*

У достављеној документацији наведено је да се циљеви студијског програма односе на стицање академских знања и вештина везаних за област поремећаја говора, језика и комуникације и рехабилитације особа са поремећајима говорних и језичких функција, у складу са међународним стандардима. Као крајњи циљ је наведено стварање квалитетних стручњака и научника у области поремећаја говора, језика и комуникације који треба да усвоје највише професионалне стандарде.

Наведено је такође укупно 14 специфичних циљева попут развијања способности за конципирање и израду програма и метода третмана говорних и језичких поремећаја као и развијање способности за извођење логопедског рада у истраживачким центрима. Циљеви су јасно дефинисани и изложени и у складу су са општим циљевима високошколске установе као и законским и подзаконским актима који се примењују у Републици Србији у области високог образовања.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

По завршетку основних академских студија студијског програма Логопедија дипломирани студент стиче бројне компетенције као што су: Превенција, рана детекција и препознавање карактеристика говорних и језичких поремећаја; Учествовање у адаптацији и изради тест мерних инструмената за процену говорних и језичких способности код деце и одраслих; Одређивање облика и тежине говорног и језичког поремећаја, тј постављање логопедске дијагнозе; Диференцирање примарног поремећаја од других, сродних поремећаја. Ове и остале компетенције омогућавају студентима да се запосле у релевантним установама и центрима за говорну патологију, предшколским и школским установама, али и типично медицинским установама попут домова здравља. Такође, након успешног дипломирања на овом курсу, могућ је рад и у приватној пракси. Компетенције и способности дипломираних студената које су наведене у документацији су релативно специфичне за високошколску установу какав је Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, и веома мали број образовних установа у Србији пружа ове могућности дипломираним студентима.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 5: Курикулум

Студијски програм ОАС логопедије, за који је Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, поднео захтев за акредитацију обухвата 52 предмета, академско образовних, научно стручних, теоријских, стручно апликативних, и 12 изборна блока са по два предмета, студент бира један предмет из сваког изборног блока. Распоред предмета по семестрима је усклађен тако да се у првој и делом у другој години изучавају научно теоријски, академско образовни предмете да би се у другој години почели изучавати научно стручни како би се будући експерт из логопедије уводио у стручно апликативно поље кроз добар избор стручноапликативних предмета.

Студенти у другој години кроз неуропсихологију развојног доба стичу знања и вештине из неуроможданих структура као подлоге когнитивним процесима и посебно говору и језику као базичном комуникацијском фактору. Даље, изучавају главне језичке структуре и поремећаје као што су фонолошки поремећаји, поремећаји гласа, говора, кроз предмет афазиологија изучавају поремећаје комуникације који су последица специфичних неуролошких поремећаја. Кроз студијски програм логопедије стичу знања из психосоцијалне подршке особа са комуникацијским поремећајима те доступност асистивних технологија. Препоручена литература за стручно апликативне предмете али и за друге предмете могла би бити проширена са више јединица и то на страном језику.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 8 (осам).

Стандард је испуњен.

Стандард 6: Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма

У документацији за акредитацију студијског програма ОАС Логопедија, установа је приложила сву потребну документацију у оквиру Стандарда 6. Приложени су прилози 6.1,6.2,6.3 у којима су наведени сродни и упоредиви студијски програми, као и 6.4 - документ курикулума акредитованих иностраних студијских програма са којима је студијски програм усклађен (листа предмета) :

1. UAB Universitat Autònoma de Barcelona, Španija
Bachelor's Degree in Speech Therapy
<https://www.uab.cat/web/estudiar/ehea-degrees/general-information/speech-therapy-1216708259085.html?param1=1232351996809>
2. Mediterranean College, Athens, Greek
Speech and Language Therapy Bachelor Degree
<https://www.medcollege.edu.gr/en/courses/bsc-hons-speech-pathology-therapy/>
3. Sveučilište u Zagrebu, Edukacijsko-rehabilitacijski Fakultet, Hrvatska
Diplomski Studij Logopedije
<https://www.erf.unizg.hr/hr/studiji/preddiplomski-logopedija>
4. Università di Bologna, Italija
Speech and Language Therapy Bachelor Degree
https://corsi.unibo.it/laurea/Logopedia/insegnamenti/piano?code=9080&year=2020&manifest=it_2020_9080_000_000_2020
5. Queen Margaret University, Edinburgh, Škotska
Speech and Language Therapy
<https://www.qmu.ac.uk/study-here/undergraduate-study/2020-undergraduate-courses-folder/bsc-hons-speech-and-language-therapy/>
6. West Chester University, Pennsylvania, SAD
Department of Communication Sciences and Disorders
<https://catalog.wcupa.edu/undergraduate/health-sciences/communication-sciences-disorders/communication-sciences-disorders-ba/>
7. City University of London, London, England, UK
Speech and Language Therapy
<https://www.city.ac.uk/study/courses/undergraduate/speech-therapy>
8. University of Strathclyde, Glasgow, Scotland, UK
Speech & Language Pathology
<https://www.strath.ac.uk/courses/undergraduate/speechlanguagepathology/#coursecontent>
9. University of Reading, in Reading, Berkshire, Speech and Language Therapy
<http://www.reading.ac.uk/ready-to-study/study/subject-area/speech-and-language-therapy-ug.aspx>
10. University of Washington, College of Speech&Hearing sciences, SAD
Department of Speech and Hearing Sciences
<https://sphsc.washington.edu/academics>

Студије на студијском програму ОАС Логопедија упоредиве су и усаглашене са иностраним студијским програмима који су наведени, као и са осталим програмима који се изводе на установи. Програм је усаглашен са принципима Болоњске декларације.

Задовољени су сви захтеви овог стандарда.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 7: Упис студената

Транспарентност и правовременост објављивања конкурса за упис студената на Основним академским студијама Логопедија је на одличном нивоу, што је закључено на основу увида у достављену документацију (Прилог 7.1), као и на основу увида на сајт институције (www.fasper.bg.ac.rs). Основне академске студије одсека Логопедија располажу са 60 места за упис у прву годину, који је утврђен на основу расположивих просторних и кадровских могућности институције, што је и у складу са бројем студената у

текућој години (Табела 7.2). Кандидати који конкуришу за упис у прву годину основних академских студија полажу пријемни испит којим се тестира знање из биологије, психологије и социологије, и за који уједно, што је за похвалу, имају припреме у склопу факултета. Састав именоване комисије за упис је такође задовољавајућ. Просек студената који уписују Основне академске студије Логопедије у текућој и у претходне две године је био изнад 4.5, односно одличан што је показатељ високог степена конкуренције односно заинтересованости за овај смер. (Табела 7.1). Услови уписа студената су адекватно дефинисани (Прилог 7.3).

РК је испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената*

Увидом у достављену документацију рецензентска комисија сматра да су услови за испуњавање 60 ЕСПБ у оквиру студијског програма одговарајући и прихватљиви за студенте. Адекватно праћење наставе и напредовања студента кроз предиспитне обавезе доводи до адекватног броја бодова. (Табела 8.1). Јавно публикован и доступан документ који садржи податке о предметима на основним академским студијама студијског програма Логопедија налази се у библиотеци Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, као и на веб страници, чиме је испуњен услов доступности и могућност увида о садржају, циљу, исходу као и свим осталим битним информацијама о предмету. (Прилог 8.2). Као доказ горе наведеном су и одлични статистички подаци о напредовању студената на студијском програму (Табела 8.2).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 9: *Наставно особље*

На овом студијском програму више од 90% наставника који изводе наставу је запослено на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију са пуним радним временом. Укупан број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на овом студијском програму. Просечно оптерећење наставника по овом студијском програму је 2.18, а просечно оптерећење сарадника је 2,25. Ангажовано је 29 наставника запослених у установи са пуним радним временом, 3 запослених у установи са делом радног времена и двоје запослених у установи по уговору. Такође, ангажовано је 8 сарадника запослених у установи и 1 по уговору.

У Прилогу 9.6 установа је доставила Правилник о избору наставног особља на Установи.

Увидом у приложену документацију и сајт установе закључује се да су квалификације наставника и сарадника у складу са захтевима наставних предмета, односно ужих научних области којима предмети припадају. На овом студијском програму су ангажовани наставници из области медицинских, педагошких, психолошких, социолошких и филолошких наука, а највише наставника је из области специјалне едукације и рехабилитације и ужих научних области поремећаји језика, поремећаји говора и поремећаји комуникације у логопедији.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 10: *Организациона и материјална средства*

Увидом у достављену документацију за акредитацију студијског програма ОАС Логопедија, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у

Београду и њеним упоређивањем са достављеним прилозима и табелама из стандарда 9 и 10 Извештаја о самовредновању, може се рећи да установа испуњава критеријуме, који се односе на стандард 10 за акредитацију овог студијског програма. Постоје адекватна организациона и материјална средства и постоје адекватни просторни, технички и други ресурси за извођење студијског програма за предвиђен број студената. Број студената који се планира за упис по овом студијском програму на основне академске студије је 50 на првој години, а дужина трајања је 4 године, што је укупно 200 студената. Студијски програм се изводи на српском језику.

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду располаже простором, који је потребан за извођење наставе и спровођење студијског програма (основних академских и мастер академских студија), у оквиру објекта самог факултета и наставних база (Светог Саве 16-18, КБЦ Звездара, ОШ „Бошко Буха”, Клиника за рехабилитацију) у укупној површини од 6992.6 м² што је на укупно 1430 студената, 4,89 м² по студенту (Табела 10.1).

Поседује библиотечки део површине 97м² и 100 библиотечких јединица релевантних за дати студијски програм (ОАС), као и базу електронских података (Табела 10.3). У саставу факултета је и библиотечко информациони центар (поседује интернет читаоницу са 20 рачунара и везу са рачунарским центром Универзитета у Београду, као и везу са КОБСОН и СЦИ индекс базом података преко Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”. Поседује и адекватну покривеност обавезних предмета литературом (Табела 10.5) и адекватан број уџбеника доступних на студијском програму (Табела 10.4). Такође факултет располаже техничком опремом за спровођење наставе (Табела 10.2).

Факултет је у прилозима од 10.1 до 10.3 доставио уговоре о закупу, извод из књиге инвентара као и доказ о поседовању информационе технологије, као и прилоге 9.1. и 9-2 (уговоре о закупу и уговоре о сарадњи).

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Стандард је испуњен у потпуности.

Стандард 11: Контрола квалитета

Установа има дефинисану Стратегију обезбеђења квалитета која представља дугорочну оријентацију у остваривању образовних, научно-истраживачких, стручних и других активности које се остварују на Факултету. У стратегији се помињу овлашћења и улога декана, наставно-научног већа као и комисије за обезбеђење и унапређење квалитета. Стратегија обезбеђења квалитета доступна је јавно на сајту Факултета, на страници http://www.fasper.bg.ac.rs/pravna_akta.html. Након SWOT анализе, утврђено је као потенцијална опасност за спровођење стратегије, чињеница да је административна подршка Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета недовољна. Стога се препоручује да се у будућности ради на едукацији постојећег кадра, као и додатним кадровским решењима која би решила овај проблем.

Везано за стандард 2 (Начини и поступци за обезбеђење квалитета), Факултет је највећим делом ускладио своја општа акта са новим Законом о високом образовању. Факултет располаже „Правилником о обезбеђењу квалитета рада Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и „Стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета“. Правилник јасно дефинише субјекте обезбеђења квалитета и њихове надлежности.

Из приложене документације се види да високошколска установа спроводи редовно праћење квалитета студијског програма кроз периодичну спољашњу и унутрашњу проверу и предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе. Планирно је да

настава на овом студијском програму буде интерактивна, обавезно укључује примере из праксе, подстиче студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања.

Факултет има квалитетан наставни и научни кадар, а садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности Факултета усклађени су са стратешким циљем саме установе, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања. Квалитет научноистраживачког рада оцењује се у складу са Правилником о вредновању научноистраживачког рада и поступку акредитације института, интегрисаних универзитета, факултета и центара изузетних вредности и Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача.

РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 9 (девет).

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

- Веће ангажовање студената (ако је то могуће) у провери и унапређењу квалитета наставног процеса. Узети у обзир мишљења студената везано за стварање нових или реформу постојећих изборних предмета, као и препоруке везане за обављање теоријске или практичне наставе. Размотрити спровођење анкета или других видова добијања информација од студената.
- Наставни план и програм, као и мере за праћење и проверу квалитета је потребно детаљно приказати на сајту факултета ради веће доступности ових информацијама студентима, наставницима и широј стручној јавности.
- У SWOT анализи стандарда 5, као слабост је наведено да готово половина студената (који су учествовали у анкети) нису задовољни распоредом испита. У будућности ће бити потребно реформисати редослед (и евентуално структуру) полагања испита како би се смањило оптерећење студената на овом програму.
- Факултет је остварио релативно мали број научних публикација у међународним научним часописима (свега један рад категорије M21 у 2019. години, три рада категорије M22, девет радова категорије M23). Потребно је повећати степен међународне научне сарадње, као и сарадње са другим високошколским установама у Републици Србији како би се повећао број и квалитет научних радова.

На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној дана 14. 10. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Основних академских студија (ОАС) – Логопедија**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

Председник Комисије

Prof. dr. Ana Šijački
Проф. др Ана Шијачки